

EDINOST

ENTERED AS SECOND

LIST ZA SLOVENSKI NAROD.
MATTER OCTOBER 11. 1919., AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

NO. (STEV.) 46.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK 23. OKTOBRA, 1919.

VOLUME V. LETO.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on the file at the Post Office of Cleveland, O. — By the Order of the President, A. S. Burleson, Postmaster Gen.

Jugoslovanska Deležacija v Parizu

Pariz, Francija, 21. okt.

Jugoslovanska delegacija pod vodstvom prejšnjega ministarskega predsednika Pašića je prišla danes zjutraj na mirovno konferenco v Pariz. Deležacija je prinesla seboj vse potrebne pojasnila od Jugoslovanske vlade glede Reke.

Jugoslovani po Italijanskih jecih prosijo nujne pomoči.

Ujetniki kateri so ušli iz Avstrijske armade, da pomagajo zavezniškemu, prosijo nujne pomoči.

Belgrad, Srbija, okt. — Patečna prošnja je prišla od Jugoslovanov kateri se še vedno nahajajo v italijanskem ujetništvu, v Ameriko:

Dr. Krinoslav Bego je postal iz Splita pismo, katero se glasi, da so bili vsi nemci in madžari izpuščeni iz vojnega ujetništva, dokim Italija se še vedno drži jugoslovane po ječah, od katerih je večina obsojena v dolgotrno ječo ali celo dosmrtno.

Pismo katerega je omenjeni dr. postal svoji družini se glasiti:

Naše življenje v teh kempah je zelo kritično, nimamo živeža, imajo nas skoraj za zverino, in ako ne bomo pred zimo rešeni te strašne sužnosti, bomo morali vti pomreti.

In ti može, pravi nadalje dr. Bego, so voditelji, kateri so, ko jim je bila obljubljena pomoč iz Rima od italijanske vlade, da bode ista šla v vseh slučajih Jugoslovanom na roke, so desertirali iz Avstrijske armade, ter so privolili pomagati ententi kot prostovoljci, kar je pa Italijanska vlada kakor hitro jih je dobila v svoje mreže popoloma odklonila, da jih je ložje zaprla.

Dva vojna ujetnika, "brata," katera sta zapustila avstrijsko armado, sta se bojevala pod srbsko zastavo na macedonski fronti in eden od teh dveh je bil ubit. To je grozno, a eden pomislil, da mož kateri je zapustil avstrijsko armado in se pridružil zavezniškom, da dotični dobi slabše povračilo, kot sovražnik, pa naj si bo Nemec ali pa Madžar. (ta dva brata sta poslala to poročilo).

Prosil bi, tako nadaljuje dr. Bego, da obrnete vso pozornost slučajema Dr. Alexandra Milovića prejšnjega sodnika v Benkovacu in Frank Petriča, splitskega časnikarja, katera dva sta bila, skoravno sta se bojevala v zavezniških vrstah, od italijan. vojnega sodišča po krvinem obsojenu k trdemu dosmrtnemu delu.

Proti Dr. Al. Miloviću ni bilo druge otožnice, kakor samo iztis našega narodnega lista, katerega so Italijani dobili pri njem, namreč splitski list "Nova Doba." Petrič pa je iskal informacije za naš tiskarski urad, katerim naj bi naše ljudstvo obrnilo vso pozornost radi našilnega italijanskega okupira-

nedolžnih vrckov rezvidno, sta bila naša dvojčaka popoloma po nedolžnem obsojena špijonaže.

Dr. Milović je umrl vsled nasilnega napora in dela katerega je moral izvrševati. Petrič je pa brat enega glavnih organizatorjev kateri je v Poli izročil vse prejšnje avstrijsko vojno brodovje italijanski vlaici brez vsakršnega boja.

V zaporu v Anconi se nahaja tudi duhovnik Kazimir Petković iz Zara, ter učitelj Niko Marindović iz Drniša, katera oba sta obsojena in zaprti hot avstrofil. Fakt pa je, da so vsi može posvetili celo svoje življenje vojni proti Avstriji in da so bili prvi revolucionarji Jugoslavije, kateri so pa sedaj na takoj podel način pridržani v zavezniških vojaških zaprih v Anconi.

Novo ministerstvo v Bolgariji, katero bode vrisipalo mirovno poročilo.

Pariz, — M. Stambulowskemu se je posredilo, da je sestavljal novi kabinet v Bolgariji, ta je posredoval, da je tu podal poročilo o ponovnem stanju v tem mestu.

Zelo smo se razveseli, ko smo zagledali državne vojaške čete v Gary" je rekel Mr. Fitzpatrick, "to nam jamči, da smo na odprttem prostoru imeti seje in govorje, ter nas obenem branijo pred brutalnostjo konstablerjev, katerje je poslala država Pennsylvania, in pred načetimi deputiji."

M. Kaloff je je prevzel posle, vojnega ministra, M. Dimitrova je postal minister notranjih zadev, in M. Magiarov je novi minister zunanjih zadev.

Seje štrajkarjev v Gary.

DUNAJSKA KRIZA ZDRUŽUJE VSE STRANKE V AVSTRIJI.

Dunaj. — Vse različne stranke v Avstriji so v koaliziji ali v krizi. Politične difference so bile popolnom pokopane, ter stranke združeno delujejo da bi se dobila pomoč iz Anglije in Amerike, ker drugače mora dunajsko ljudstvo od pomanjkanja in gladu konec vzeti.

Načelnik ameriške misije v Avstriji, se je podal v Pariz, da bi izposoval posojilo od strani zavezniških Avstriji.

Dunajski župan je izdal apel na ameriško ljudstvo, v katerem prosi hitre in nujne pomoči.

Zrakoplovec Smith prvi dospel do Pacifika v veliki zrakoplovni tekmi.

San Francisco, Cal. 21. okt. Capitan Lowell H. Smith, najboljši armadni zrakoplovec je priletel s svojim zrakoplovom tukaj danes. Omenjeni je prvi izmed onih, kateri so odšli na velikanski polet od tukaj in nazaj.

ZAHVALA.

Tem potom se najlepše zahvaljujem Mr. Steve Hojniku, kateri mi je šel tako lepo na roke, ko sem se mudil kot stropnik "Edinosti" v Milwaukee, ter me tudi vodil okoli slovenskih družin. Torej še enkrat prav lepa hvala.

A. F. Kozlechar.
Chicago, Ill.PREVOZNI PARNIK ZDROUŽENI
NATL. AT PZOSI
POMOCI.

Halifax, N. S. 21. oktobra. — Prevozni parnik Združenih Držav New Windsor katerega ima Francoska in Canadska parniška družba v najem, je kakor poroča brezplačna brzojavka, v veliki nevarnosti na 47.55 severno ter 41.20 zapadno na morju. Pokvaril se mu je namreč vijak popoloma. Prevozni parnik Alcis, kakor se poroča mu je odpelal na pomoč.

ŠTRAJKARJI POZDRAVLJAJO VOJAŠTVO KATERO JIM POMAGA PRI SVOJEM BODI GOVORA.

Navzočnost državnih čet v Gary garantira štrajkarjem ustavno pravo "svobodnega govora". Štrajkarji so z največjim veseljem sprejeli vojaške čete. Predsednik ameriške delavske federacije za Illinois Mr. Fitzpatrick se nahaja v Washingtonu, kjer konferira s predsednikom Gompersom in katem je bila predložena po zveznikih.

Novo ministerstvo je bilo ustanovljeno na podlagi, da podpiše mirovno pogodbo katerim je bila predložena po zveznikih.

M. Kaloff je je prevzel posle, vojnega ministra, M. Dimitrova je postal minister notranjih zadev, in M. Magiarov je novi minister zunanjih zadev.

Seje štrajkarjev v Gary.

Tri skupne seje štrajkarjev so se vrstile v Gary, ali vse so bile po lokalih, vsled tega ni bila militaristična postava v nobenem oziru kršena.

Tajnik štrajkarjev James Mulholland je prinesel na svetlo kompanijske intrige, in sicer slučaj E. J. & E. železniške družbe, katerje agentje so nabirali delave za delati za omenjeno družbo, kakor hitro so pa dobili delavcev so jih pa poslali v različne jeklarske naprave. 75 delavcev je zapustilo delo takoj, kakor hitro so izvedeli za kaj so bili najeti.

Oscar Verhagen je izjavil, da bode delavski štrajkovni odbor poslal peticijo v Washington, v kateri bo zahteval, da vlada tudi drugim delavcem prepove hoditi po državnih zemljishčih. Tozadovna peticija je na podlagi slučaja, da delavci (štrajkali) hodijo po železniških tirih na delo in iz dela, da se na ta način izognijo štrajkovnim stražam. Kakor znano je večina železniških prog last vlade.

Mr. Verhagen je izjavil nadalje, da je unija dobila delo za štrajkarje po drugih mestih, ter da se dnevno več ducatov družin preseli drugam za "boljšim" delom.

Štrajkarjem se godi velika krvica v Gary.

V Gary je pravnik oziroma odvetnik štrajkarjev naprosil polkovnika W. S. Mapesa-a, da bi izpustil štiri može, kateri so

POZOR!

Chicago, Ill. — Kampanja U. S. Relief Shipmena bode dobro vspomni. Sedaj je naročenih več z bojev, kateri se jih je zadnji pisalo, pa se še vedno oglašajo. — Polni zaboji se bodejo začel spremati drugi teden.

Opozarjam Vas, da v edini zastopnik za Chicago John Gottlieb, 1221 W. 22nd Str., le tukaj se bodejo sprejati malo zaboji. Ne pustite se toru prevariti, kajti edino ta odber ima zagotovilo od poslanika jugoslovanske vlade, da bode vsto carine. (zoll). Vsa druga jasnila dobite pri zastopniku.

zaprti, ter čakajo obravnavo, katero bode vodil zveznični avnik v Indianapolis, in kateri so obsojeni v deportacijo. Obsojeni so: Alex Szczabo, John Rosca, ter dva druga pod imenami: Fogarassy in Fejenc. Polkovnik Mapes, pa mu je odgovoril, da dokler vlada v štrajkovnem okrožju vojaška oblast je popolnoma nemogoče izsliti, da bi bili dotični izpuščeni na svobodo, četudi sam zveznični državni.

dovoljenje.

Serif streljal v Chicago.

V štrajkovnem okrožju v South Chicago je serif Mr. Johnson streljal na štrajkarja, kateri se ni hotel pokoriti njegovemu povetu da bi zapustil oziroma, da bi odšel od vhoda Inland jeklarskih naprav, ter je ranil Zigmunda Zagorskega v pleča.

Generalni adjutant Frank S. Dickson je obiskal South Chicago, ter je izrazil laskavo zahvalo policijskemu šefu, češ da drži tako lepi red v mestu.

Fitzpatrick upa v zmago štrajkarjev.

Zmaga štrajkarjev je gotova, tako je rekel predsednik Chicaške delavske federacije, započeli smo peti teden štrajka, ten imamo 50 procentov mož več na štrajku, kot smo jih imeli v začetku.

Nadalje je izpovedal Mr. Fitzpatrick, da je bilo veliko govornikov podkupljenih, od jeklarskih baronov, edina izjema pa je židovski duhovnik Stephen S. Wise, kateri je v resnici in od sreča priporočal delavcem, kako potrebno je vse danjih časih se organizirati.

Narodni komitej štrajkarjev bode imel sej v Pittsburghu, kjer bode vse potrebno ukrenili, kako bi se nameč pomagalo materialno štrajkarjem in njih družinam.

Na delo se vračajočih štrajkarjev je vedno več.

Tovarniški upravitelji so izjavili, da je število na delo se vračajočih štrajkarjev vedno večje. Ob enem so tudi izjavili da bi se gotovo vsi štrajkarji vrnili na delo ako bi se ne bali za svoje domove in družine. (Tako veste morejo podati sa-

mo kompanijski petolizci. Op. Ured!)

Leo Muxen, agent tukajšnje I. W. W. organizacije se zopet povrnil nazaj v South Chicago, katero je zapustil proši teden. Svoje "čitalnice" pa se neće odpreti. Izjavil je, da iste ne odpre prej, kot tedaj ko bo strajki končan.

DRUHAL BROJECA 1000
MOŽ REVOLUCIRATI V PITTSBURŠKEM JEKLARU.

SKEM DISTRIKTU. — Pittsburgh, Pa. 21. oktobra. Revolta je izbruhnila v jeklarskem distriktu v Braddocku danes popoldan. Po poročilu katerega je poslala policija, je v revolti 1000 oseb. Nastalo je v katerih je bilo več oseb ranjenih. Vojak državne milice je bil nevarno ranjen ter je bil prepeljan v Emergency bolnišnico v Pittsburgh. Policia je dirjala z največjo naglico v Rankin, kjer skuša napraviti red in mir.

Strajk v klavniških napravah.

Baltimore, Md. — 800 mož in ženske kateri so zapojeni v klavniški industriji v tukajšnjem mestu je zapustilo delo ter šlo na štrajk za 8urno delo in poviranje plač. To število štrajkarjev je zadost veliko, da napravi pomankanje mesa v tuk. mestu.

Italija naredila bode Reko svobodno državo.

Pariz, — Italijanska vlada je sklenila, da bode napravila Reko svobodno (samostojno) državo, katera pa bude pod kontrolo lige narodov. Tačko se glasi poročilo v francoskem listu Paris Petit kateri je dobil direktno tozadovne informacije iz Italije. Na ta način hoče Italija nameč ustavoviti državo, katera naj bi obsegala Reko in južno Istro.

Zaboj, v katerem pošljete blago in živež svojim dragim v domovino, ne sme biti nobene druge mere kot 36 palcov dolg, 24 palcov širok in 24 palcov ali dvajset palcov visok. Samo zaboji te mere se bodejo sprejemali in noben drug zaboj. Deske zabaja morajo biti debele sedem osmink palca, ne več ali manj, in se enake najlaže dobijajo. Vsi zaboji morajo imeti najmanj dva železna

"Edinost"

"Unity"

POZOR ROJAKI!

V odgovor in pojasnilo, vsem tistim, kateri so se obrnili na nas, glede pošiljanja zabojev (kiši) svojem v staro domovino.

obroča, pribita na zabolj radi večje varnosti.

Kaj smete dati v zabolj: Predvsem obleko, moško, žensko, otročje, spodnje perilo, moško, žensko, otročje blago za moške, otročje in ženske oblike, usnje, čevlje, klobuke, robe, nadalje ne pozabite cvirna, igle mila (žajfe), kave, siadkorja, čokolade, kakao, olje v zacinjenih kantah, mast v zacinjenih kantah, posušeno meso, mleko in sočivje v kantah, itd. Toda ne smete pod nobenim pogojem ddati v zabolj kaj iz stekla, porcelana, užigalice ali sploh kaj gorljivega.

Prosimo vas lepo, v vašo lastno korist, da se ravnete po tem natančno in dobesedno.

Ko ste zabolj nabasali z vsem potrebnim, tedaj pišite pismo na sledeči naslov: Frank Hudovernik, 1052 E. 62nd St. Cleveland, Ohio. V tem pismu sporočite priči svoj natančni naslov, drugič naslov onega, kateremu pošljete zabolj, tretjič navedite natančno vrednost vašega zabolja. Kakor hitro uradi vase pismo v Cleveland, in najbolje je, da pošljete po special delivery to pismo, dobi te iz Clevelandu naslov skladista, kamor pošljete v zabolj. Ko ste prejeli dotični naslov iz Clevelandu, tedaj dobro zabite zabolj, napišite zgoraj v levem kotu svoj natančni naslov, v bolj sredini proti desni pa napišite naslov onega, kateremu pošljate zabolj.

Naj ponovim v kratkem glavne točke, katere so bile že enkrat pričebene v tem časopisu: Zabolj, v katerem pošljete blago in živež svojim dragim v domovino, ne sme biti nobene druge mere kot 36 palcov dolg, 24 palcov širok in 24 palcov ali dvajset palcov visok. Samo zaboji te mere se bodejo sprejemali in noben drug zaboj. Deske zabaja morajo biti debele sedem osmink palca, ne več ali manj, in se enake najlaže dobijajo. Vsi zaboji morajo imeti najmanj dva železna

"EDINOST"

Neodvisen tednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

Naročnina za celo leto	\$2.00
Naročnina za pol leta	\$1.00

Cene oglasov na zahtevo.

NASLOV:

EDINOST PUBLISHING CO.

1847 W. 22nd. St.

Chicago, Ill.

Telephone Canal 98.

Subscription price per year	\$2.00
Subscription price per half year	\$1.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

October 23rd, 1919. — Number (Štev.) 46 — Volume V. Leto.

Issued every Thursday by Edinost Publishing Co., 1847 W. 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entry as second-class matter applied for at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ministerska kriza v Jugoslaviji.

Kakor govore vsa poročila iz Jugoslavije, imajo v Belgradu prav kar zopet ministersko krizo. Različne stranke se poskušajo, katera bode močna dovolj, da si ustanovi trdno in močno vlado, katero bi ne vrbla vsaki najmanjši vetrč. Prva narodna vlada, ki je nastala iz prvega navdušenja pod Dr. Korošcem, je našla kmalu svoje nasprotnike, ki so mislili, da bodo bolje znali voditi vlado, kakor ti prvi idealni možje. Prišla je druga vlada, ki je bila že bolj strankarska. Bila je potem tretja vlada, radikalcev, ki zopet ni vspela, da bi dobila večino naroda za seboj.

Sedaj so na razpotju. Neki Trifkovič je dobil nalog, da sestavi novo ministerstvo. Toda kako. V tem se je pa oglasil Dr. Trumbič in pozivlja vse stranke k složnemu delu. On je mnenja, da bi se najmočnejše stranke združile in si ustano-

vile skupno vlado, ki bi sorazmerno zastopala vse težnje, vse stranke.

Ali se bode posrečilo?

Skozi veliko krizo gre naš narod doma.

V tem pa igra svojo komedio v Reki D'Annunzio dalje.

Gotovo boli vsakega Jugoslovana ko gleda, kaj počne Italija.

Ako pa hočemo biti odkrito srni, bode pa Italijanska po

litika največ koristila Jugoslaviji v tem, da sili vse najrazličnejše številne stranke in strančice da gledajo volka pred hišnimi vrati in so mirne. Kako bi se bojevala stranka med seboj, da kako bi se bili trije narodi. Tako je pa bavbab pred vratmi in ni časa toliko misli na "smetice" v nasprotni stranki, temveč se mora celo pozornost obrniti samo temu volku.

Načaj jasna ni naša prihodnost.

Da, človek je zavrgel vsakega Boga. Svoj razum in svojo moč je postavil kot najvišjo moč, ki vse vodi in odločuje.

Toda, spoznati bode moral pravkmalu, da tako ne bode šlo dolgo in ne daleč, da je človeki razum le majhen, da je treba višjega razuma in višje moči, ki vodi vse razume in vso voljo — da bode treba nazaj — Boga v politiko, v javnost, v svet.

Resnost položaja v državi povečuje bolezen predsednika Wilsona, ki je postala tako resna.

Delavska konferenca v Washingtonu ne dela, kakor bi moral. Wilsonov vpliv se pogreša.

Jeklarski štrajki se še prav nišo pomirili.

Vse povsod nered in nezadovoljnost. Te dni čujemo, da so tudi premogarji sklenili štrajk za prvi november.

Tako gre vedno hujše in hujše.

Bog bode slednjič pomagal!

Nič kaj jasna ni naša prihodnost.

Da, človek je zavrgel vsakega Boga. Svoj razum in svojo moč je postavil kot najvišjo moč, ki vse vodi in odločuje.

Toda, spoznati bode moral pravkmalu, da tako ne bode šlo dolgo in ne daleč, da je človeki razum le majhen, da je treba višjega razuma in višje moči, ki vodi vse razume in vso voljo — da bode treba nazaj — Boga v politiko, v javnost, v svet.

Ohranimo mirno kri! Ne razburjam sebe in ne razburjam se druzih. Časi so resni, to je res. Toda saj se bode našel izhod prav kmalu. Ce tudi nekoliko zavre. Slednjič se bode pa vendar vse uredilo in uravnalo.

Bog bode slednjič pomagal!

Na ta članek sem jaz odgovoril v ravno istem dnevniku, da mi Jugoslovani nikakor ne želimo razdrži. Da smo Slovenci, Srbi in Hrvati bratje med seboj in da ta želja za razdržitev ne prihaja od ljudstva, ampak od socialistovskih voditeljev.

V tukajšnjem "Enakopravnosti" akso se ne pregrešim da rabim lepo ime za nevredni list, je nemški in expresidentnik urednik "slovenske Lige" prav po nemški navadi prestavil nek dopis in še sam dodal nekaj svoje prijaznosti ter me napadel kakor samo taki gospodje znajo.

Jako hudo se mi zdi da se upam jaz Slovenec Jugoslovan

zanihat takim socialistovskim gospodom, da mi ne želimo razdrženja, ampak združenje.

Ta nemški dopisovatelj se kar trese jezer ker so cape v starj kraj prišle srečno in so bile sprejeti s hvaležnimi srci.

Tisto nesramno napadanje na

sočutna srca so se pokazala v pravi luči, in sedaj se zopet deuje za pošiljatev in ohnesrečna ce ne upa se pokazati kot nasprotnika več, ker se je že večkrat namazal in ga ljudje poznajo.

Poročili so se: Jozef Sobovčan in Amalija Gezik. Frank Cunk in Mary Rolih. — Bilo

srečno.

Kräčeni so bili v cerkvi Sv. Štefana Starišem Louis in Agatha Duller hčerkja Charlotte Agatha. Botri Martin in Mary Kremesec. — Starišem John in Magdalena Copot hčerkja Katařina. Botri Frank in Ana Poseidi. — Starišem Frank in Johanna Primožič sin Frank John. Botri John Primožič in Uršula Lukovič. — Starišem Frank in Helena Pičman hčerkja Ludmila. Botri Frank in Mary Kobal. — Starišem Štefan in Mary Spelin sin Jožef. Botri Josef Krapčec in Kat, Kucel. — Starišem Karol in Mary Sevirinsky sin Rudolf. Botri Joe in Frančiška Perjan. — Starišem Lovrenc in Mary Bizjak hčerkja Ana Zofija. Botri John Novak in Vida Podbevšek. — Starišem Štefan in Bogomila Ritluf sin Andrew. Botri Andrew in Roza Lebar. — Starišem John in Matilda Se-

DOPISI.

Cenjeni g. urednik!

Ker se večkrat pripeti da počev društvo priredi veselico na eni in isti dan zakar potem oba škodo trpita je potrebno, da se isto prej naznani v časopisu. Sporočam Vam, da bode Mladensko društvo "Danica" priredilo prvo prireditve v tej sezoni veselico z igro "Tekma" (Funtek) v nedeljo dne 16. novembra t. l. in drugo proslavo 10-letnice z uprizoritvijo nove Finžgarjeve igre "Veriga" dne 11. Januarja 1920. Prosim blagovolite o tem obvestiti v listu, da se bodo druga društva vedeni ravnati pri izbiranju dvoran itd.

Bilježim s pozdravom

Frank Mravlja, preds.

Prireditve se vrše v Hoerberjevi dvoranji.

Springfield, Ill.

V mesecu oktobru imamo vsako nedeljo zvečer rožnvensko pobožnost. Šolski otroci molijo sv. rožni venec lepo počasno in razločno. Rožnemu vencu sledijo litanijski in podobno.

Pobožnost se konča z blagoslovom z Najsvetješim.

Za pridigo in podobno imamo navadno katerega izmed sosednih duhovnikov.

Prihodno nedeljo bode sloveneski sklep rožnvenske pobožnosti.

Deklice v belih

oblekah bodo nosile kip Matere Božje v slovenski procesiji iz šole v cerkev.

Petnajst deklic bode predstavljalo rožnvenske skrivnosti.

Blagoslov bude s tremi gospodi.

V šoli imamo 108 otrok ko-

renjakov slovenskih in slova-

ških in nekaj tudi raznih drugih narodnosti.

Neko irska deklica se je slovenščine tako

privadilo, da predmoli rožni ve-

neč v slovenščini in tako razloč-

no kakor bi bila rojena Slov-

enka.

Slovenki stariši obiščite na-

šo šolo in pošljite tudi svoje

otroke.

Poročevalci.

Cleveland, O.

Cenj. g. urednik:

Z dnem 8. oktobra t. l. pris-

nel je The Clev. Plain Dealer

članek v katerem piše da mi

Jugoslovani se samo pripravimo

med seboj, da Srbi in Črnogor-

ci hočejo svojega kralja, Slo-

venci in Hrvati republiko. Eni

majno eno vero drugi zopet dru-

go, pravi nadalje ako smo prav-

ilno podučeni od Jugoslovans-

ke konvencije katera se vrši

tukaj v Clevelandu bi bilo naj-

boljše da bi se Jugoslavija raz-

družila Srbi, Črnogorci in Bos-

naki v eno državo. Slovenci in

Hrvati pa zopet v drugo.

Pomislite gospod urednik,

bratje in sestre Slovenci. Denar

kateri se je nabiral pod pret-

vezo italijanske propagande

rabi se sedaj v svrhu razdrži-

te Jugoslavije.

Na ta članek sem jaz odgo-

voril v ravno istem dnevniku,

da mi Jugoslovani nikakor ne

želimo razdrži. Da smo Slovenci

in Hrvati bratje med seboj in

da ta želja za razdržitev ne pri-

haja od ljudstva, ampak od so-

cialistovskih voditeljev.

Odtora za zunanjopolitiko.

Washington, D. C.

Jaz podpisani s tem kar najodločneje protestiram proti Italijan-

ski propagandi v tej deželi, ki hoče preselepi in prevarati javno

mnenje glede krivice, katero skuša Italija storiti Jugoslaviji, ko ji

hoče zveti Jadransko morje, ki je politično, narodno in zemljepisno

Jugoslovensko, in Italijansko samo po krivici.

Amerika še ni nikdar potrdila kakve krivice in prepričan sem, da

taudi sedaj a Italijanska propaganda nikdar se bode vspela, da bi za-

slepla načut pravčnosti.

Jaz s tem prosim gospode tega odbora, naj vstavijo to sramotno

propagando in nač stojo trdn na stališču pravčnosti. Nobeno vpraša-

je ni rešeno, dokler ni rešeno pravčno. Ako bi ameriški narod potrdil

to krivico, katero hoče Italija storiti, bi to pomenilo toliko kakor bi

potrdil Herodovo dejanje proti nedolžnemu novorojenemu narodu.

Premoč nikdar ne bode postala pravica.

To the Committee on Foreign Relations: United States Senate.

POZOR ROJAKI!

(Nadaljevanje sa 1 strane)

slov na karti, katero prejmete iz gl. urada v Clevelandu. Ko ste pribili to kartico nad naslov za staro domovino, tedaj preskrbite nemudoma „da odpeljete zabojo na ekspreso postajo v vaše mesto, kjer bodojo zabojo stehali ali zvagli ter odpolali naprej v New York v skladišče. Na ekspresem uradu morate zahtevati dva rezita, enega obdržite za sebe, drugega pa morate na vsak način poslati v Cleveland na Frank Hudovernik, 1052 E. 62nd St. Cleveland, O. Na tem rezitu morate na vsak način paziti, da je napisano, koli funtov je vaš zabol težak, ker če tega ni napisano, tedaj ne veste koliko poslati za poštino na glavni urad v Cleveland. Pazite torej, da dobite na ekspresem uradu dva rezita, enega za sebe, družega za Cleveland, pazite napisano na obeh, količko funtov tehta zabol.

Ko ste oddali zabol na ekspresem uradu, tedaj morate nemudoma poslati dotični rezit v Cleveland in za vsak funt posiljatve sveto 16 centov. Ako tehta vaš zabol 300 funtov, morate poslati 300 krat po 16 centov, kar znesi \$48.00. Sveto posiljite po money ordu, ne posiljajte privatnih čekov. Vsak poštni ali eksprejni urad vam naredi money order. Naslov za izplačilo na money ordu naredite: Frank Hudovernik, Secretary, 1052 E. 62nd St. Cleveland, O.

Medtem gre vaš zabol v New York v skladišče, a iz Clevelandu dobite nemudoma potem, ko smo prejeli vaše naznani in money order originalno potrdili prejema, katero morate toliko časa dobro shraniti, dokler ne dobite iz stare domovine potrdila od vaših sorodnikov, da so zabol v redu prejeli, ali pa potrdila iz glavnega urada s podpisom vašega sorodnika o prejemu.

Ko ste to naredili in je zabol odposlan, tedaj ste brez skrbi, in vsa skrb je prepusčena glavnemu odboru, ki bo pazil na zabolje toliko časa, dokler ni poslednji zabol v pravih rokah.

Sedaj pa pomnite to: Vaš zabol mora biti v New Yorku najkasneje do 25. novembra. Prvotno smo poročali, da do 15. novembra, pa smo podaljšali do 25. novembra, da se vsem prilikom sigurno poslati v New York. Rojaki iz oddaljenih krajov, posebno oni zapadno od Chicago naj posebno pazijo, da so njih zabolji v pravem času v New Yorku, kajti brez vsakega ozira se mora posiljatev zaključiti do 25. novembra, ker potem odide parnik nepreklicno in parnik ne bo čakan. Zato pa je dobro, da tedaj, ko oddaste zabol na ekspresem uradu, vprašajte, ali bo zabol gotovo do 25. novembra v New Yorku.

Ne odlasajte torej, ampak nemudoma ko ste prečitali ta poziv, naročite zabol iste veličine kot napisano, nakupite blago, pišite v Cleveland po naslov za karto, katero pribijete na pokrov, da grezaboj v New York v skladišče, potem oddajte zabol na ekspresem uradu, stehajte na ekspresem uradu, pošljite v Cleveland potrebno sveto za poštino, in vse drugo prepustite odboru, ki bo odtegaj naprej skrbel za vašo posiljatev.

V mestih, kjer so zastopniki preskrbi vse to zastopniki. Sledite zastopniki so dosedaj naznani: Steelton, Pa., Rev. Lukas Gladek, 395 So. 2nd St. v La Salle, Ill. Anton Kastiger, 1146 — 1st St. V Chicago, Ill. Ivan Gottlieb, 1821 W. 22nd St. V Milwaukee, Wis. F. X. Veranich, 383 — 1st ave. V Chisholm, Minn. Milan Pakiž, 1st Ave. V Bridgeport, Ohio. Michael Hočev, RFD No. 2. Box 29. V New Yorku Matija Čagram 126 E. 7th St. V Kershner, in Pueblo, Colo. John Germ, 784 Moffat ave. V San Francisco, Cal. J. Russ, 725 Rhode Island ave. V Forest City Pa.

Wilson bode skoro gotovo moral iti na operacijo.

Washington, D. C.

Kakor vse kaže, bode se moral predsednik Wilson podvenci operaciji. Tako poročajo nejegovi osebni zdravniki Grayson, Ruffin in Stitt.

John J. Dečman Box 168, V Minneapolis, Minn. J. Jager, 5241 So. Upton ave. V Barber-ton, O. Albin Poljanec, 804 W. Tusc. ave. V Kansas City Kans. J. Bial, 416 No. Fifth St. V Black Diamond, Wash. Geo. Porenta, Box 176, V Pittsburgh, Pa. John Mravintz, 1107 Haslage ave.

Rojaki v teh naselbinah naj se obrnejo na zastopnike, a zastopniki so pošeni, da pazijo, da gredo vse njih bokse iz njih naselbine skupaj v enem vozu naprej do New Yorka, objednem morajo zastopniki paziti, da natančno stehajo vsak zabol in poročajo na glavni urad v Cleveland natančno težo vsakega zabolja in ime pošiljalatelja ter naslovljenca, in zajedno poberejo od vsakega pošiljalca za vsake fute teže po 16c., kar pošljajo v Cleveland na gl. urad kot zgornj omenjeno, in dobijo iz Clevelandu rezit za vsako bokso.

Povdarnjam se enkrat, pazite kar se da, da bo vaš zabol v New Yorku 25. novembra, in ne kasneje, ker sicer ne bo šel naprej. Prej ga lahko pošlete, ker je skladišče najeto za en mesec. Torej, kadar pošiljate denar za poštino v Cleveland, pazite da ste dovolj zgodaj, ker dokler ni v Clevelandu plačana poština, se zabol spliha ne bo upošteval, in v New Yorku bo nabiranje zaključeno 25. novembra.

Opozorjam pa, da se ne sprejme noben zabol v nobenega onih krajev, ki so od Italijanov zasedeni. Ne posiljajte torej zaboljev v te kraje, ker boste samo ob denar.

Stroški za ekspres iz vašega kraja do New Yorka morate plačati sami na postaji, ko odlaste zabol, in če bi kdo postal "collect" v New York, se mu zabol vrne. Zastopniki v mestih lahko zračunajo koliko bo veljal vsak posamezen zabol in koliko vse skupaj ter poberejo od rojakov dotično sveto, kar je namreč za poštino iz vašega kraja do New Yorka. To plačate sami, a za onih 16c. ki jih pošljete od funta v Cleveland, je računana vožnja preko morja, zavarovalnina, prevažanje, skladišče itd.

Pošiljatev je dovoljena od ameriške vlade, ki je šla glavnemu uradu skrajno prijazno na roke in obljubilna vso pomoč in veljavno, dokler ne pridejo zabolji do določene agmesta. Pošiljatev je absolutno varna in zavarovana, in je to danes edini pot, da morete pomagati svojemu domovini. Vsak naj pomnil koliko neizmerno dobrega storji svojem v domovini, katerim bo otrli marsikatero solzo bridkosti in grenkobe. Pošiljatev spremišljajo trije rojaki v domovino, ki bodo skrbeli, da bo vsak zabol natančno izročen osebi, kateri je namenjen.

Zabolji bodo pregledani v New Yorku, da ni v njih kaj prepovedanega in če se vjema navedena vrednost z blagom.

Sedaj pa pojrite na delo nemudoma, ker čas je jako kratek. Tu imate vsa pojasnila, ki jih potrebujete. Kdor bo tako naredil, bo dobro naredil. Kar se spotoma zgubi ali ukrade, se povrne dotičnemu, ki je postal.

American Relief Shipment, Louis J. Pirc, predsednik Fr. Hudovernik tajnik, 1052 E. 26th St. Clev., O.

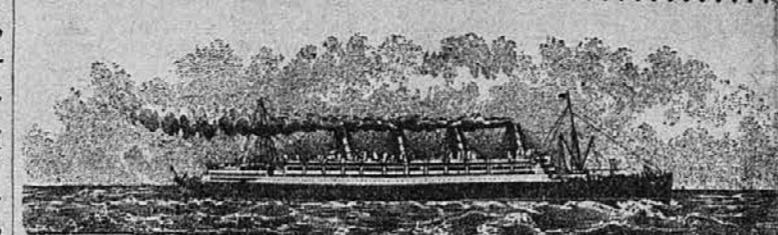
Anton Grdina, blagajnik.

Prosimo rojake po slovenskih naselbinah, kjer še nimajo tozadne zastopnike ter želijo poslati zabolje rojakom v staro domovino, da isti si izberejo iz svoje srede moža, kateri je pri volji žrtvovati nekaj časa, ter prevzeti zastopništvo omenjenega urada, v tem oziur naj se obrne dotičnik na tajnika Mr. Hudovernik, 1052 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio.

Wilson bode skoro gotovo moral iti na operacijo.

Washington, D. C.

Kakor vse kaže, bode se moral predsednik Wilson podvenci operaciji. Tako poročajo nejegovi osebni zdravniki Grayson, Ruffin in Stitt.

JOHN ZVETINA

1726 So. Racine Ave.

CHICAGO, ILL.

PISMO IZ STARE DOMOVINE

Dragi rojaki!

Z veliko radostjo smo sprejeli osvoboditev izpod jarma, katerega smo nosili Slovenci stoletje, skoro se ga nitizavedujem.

Le nekaj prosvetnih duhov našega naroda zavedalo se je, da živimo v sužnosti, pod jarom naloženim našim že davnim pradedom.

Zavedali so se suženstva svoje mile domovine najbolj oni rojaki, ki so imeli priliko živeti pod svobodnim zvezdnatim praporom Združenih držav severne Amerike, ki so videli na svoje oči razliko med življnjem ki so ga morali živeti doma in onim katerega so bili deležni v novi domovini. Zavedalo se je tega tudi naš Sokolstvo, katero ima na svojem praporu zapisano zlato geslo: Sloboda, Bratstvo, Enakost. Z temi idejami stremi tudi naš Ribniški Sokol, katerega so ustanovili svobodoljubni Ribnici v svetu, da popelje svoj narod iz temnih vezi v svetlo bodočnost.

Društvo napreduje po razsuhi Avstriji zopet tako lepo in je pripredilo dne 7. septembra 1919 svoj prvi nastop po vojni, ki je pokazal, da hoče v svoji domovini delati z vsemi močmi za procvit in napredok svojega troimenega naroda. Glavna naša težava ki dela zapreke društva je: pomanjkanje lastnega doma, svojih prostorov, v katerih bi društvo zamoglo neovirane delovati.

Tako po ustanovitvi društva leta 1907 pričeli smo nabirati v ta namen sklad, kateri je dosegel ob začetku vojne leta 1914 sveto 6,000 kron. Po končani vojni pričelo se je zopet v tem svetu z nabiranjem tako, da

znaša naše premoženje danes do preteku 10 mesecev od preporoda že 15,000 kron. To je znak darežljivosti domačih.

Ker pa znesek ob sedanji draginji nikakor ne dopušča misli na začetek zidanja Dom-a, prišli smo v veliko zadrgo.

V tem domu vzgajati hočemo po geslu: da le v zdravem teleusu prebivati more zdrav, svojo mladino, svojo in ako Bog da, tudi vašo deco, za dobre Slovence, delavne in poštenje državljane, kateri bodo znali v slučaju potrebe tudi s svojo krivo braniti svobodo rodu in njega neodvisnost.

V Ribnici, v mesecu septembru 1919.

Pečat Ribniškega Sokola.
NA ZDAR!!!

Bavarski princ sojen.

Pariz. — Na obtoženi listi, katero so sestavili zavezniki, se nahaja tudi ime Bavarskega princa Ruprechta, kateri bo z drugimi nemškimi junkerji sojen pred zaveznim sodiščem za vse grozodestva katera so bila izvršena v Belgiji in Franciji. Na listi se nahaja 600 imen.

Telefon: Canal 2138

Posojilo na zadolžnice

EMIL A. BASENER

JAVNI NOTAR.

Moj posel je: Prodajanje pose-

tev, posojila in zavarovalnina.
2116 W. 22nd St., Chicago, Ill.

ELEKTRIČNA PEĆ,

je nekaj izvrstnega za Vašo hišo v tej hladni jeseni, ko se vreme vedno spreminja.

Za električno peć ne rabite nič drugega, kot pritrdiri električno dovodno žico k najbližnjemu socketu, nakar obrnite dovodni svic in par minutah bode, lepa enakomerja topota pregnala mraz iz hiše.

Najboljši in najprimernejši čas, da si nabavite električno peć takoj sedaj, da boste imeli isto takoj kakor hitro se prikrade mrzla zima.

The Illuminating Co.

Illuminating Bldg., Public Square

CLEVELAND.

POZOR!

POZOR!

Obuvalo

Naznanjam Slovencem, da imam vsakovrstno obuvalo, manj veliko; od \$3.00 naprej. Vse blago je garantirano in jamčim, da bode vsak kdor kupi od menе zadovoljen. Posebne pa še kdor hoče isto poslati svoje v starci kraj. Ladja v starci kraj gre 10. novembra.

P. A. Bronder

1625 W. 18 St., med Ashland A.

POSLJAMO DENAR

v staro domovino zajamčeno.

Naše cene so najnižje

ker imamo zveze z največjimi bankami celega sveta.

Vlagamo denar na bančne knjižice v katerokoli banko v Jugoslaviji.

Pišite po podrobnosti.

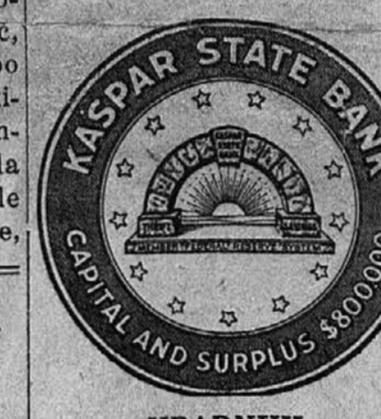
Ako greste v staro domovino in nočete nositi veliko denarja seboj, pošljemo ga na katerokoli banko in ga vložimo na knjižico dokler Vi ne pridejte tja.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave, cor. 19th St., Chicago, Ill.

Uradne ure: od 9ih zjutraj da 5ih popoldne. V pondeljek in soboto do 8.30 zvečer.

KAPITAL VLOGE IN PREBITEK NAD DEVET MILIJONOV DOLARJEV.

URADNIKI:

W. Kašpar, predsednik
Otto Kašpar, podpredsednik
Karol Krupka, podpr.
Eugene W. Kašpar, podpr.
Emil F. Smrž, blagajnik
August Filek, pom. blagajnik.

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUSTVO

"LIRA"

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. Preds. John Zulich, 1261 Norwood Rd., Podpreds. in povodovje Math. Holmar, 1109 Norwood Rd.; tajnik, John Strle, 6711 Edna Ave.; Blagajnik, Frank Matjašić, 6515 Edna Ave.; Kolektorja: Anton Hlabšek str. in Mary Petrovič. Pevski vaje so vsaki torek četrtek in sobota zvečer ob 7 urih v starci Šoli sv. Vida. Seje vsaki prvi četrtek v mesecu.

DRUSTVO SV. VIDA

STEV. 25

K. S. K. J.

ma redno mesečno sejo prvo nedeljo v mesecu v KNAUSOVU DVORANI.

Predsednik: A. Grdina, 6127 St. Clair Ave.; tajnik, Joseph Russ, 6619 Bonita Ave.; zastopnik Jernej Knaus, 6129 St. Clair Ave., N. E., društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar, 6129 St. Clair Ave., N. E.

Clanji se sprejemajo v društvo od 16. do 45. leta. — Postmrtnino se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00 za kolikor se hoče zavarovati. — Rojaki! Ne odlasajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasmnino, tudi zaposlovnino in raznovrstne operacije. Za nadaljnja posnala se obrnite na slednji, 54 Low Road; John Golobič, podpredsednik, 5621 Carnegie Ave.; George Wesslich, 1. tajnik, 5222 Keystone Street; Josip L. Bahorich, II. tajnik, 5138 Dresden Way; Anton Skerleng, blagajnik, 5124 Butler Street. Mesečne, seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v K. S. Domu. — Rojaki! Rojakinjai pristopite se danes kajti jutri bo mogoče prepozno.

Novi vpisani član mora pristopiti zdravniško spričevalo I. tajniku 14

KRIŽARJI

ZGODOVINSKI ROMAN V ŠTIRIH DELIH

Spisal: H. SIEKIEWICH Poslovenil: PODRAVSKI

"Ker ga je stari komtur očividno že poprej izpustil. V tem dejanju je bilo gotovo več zlobe, kakor da bi mu bili odsekali glavo. Hoteli so, naj še pred svojo smrto pretrpi dokaj več, nego more pretrpeti človek njegovega stanu. Slep, nem in brez desnice! Bojte se Bogu! Ni mogel najti poti domu, niti prosišti miloščine. Mislili so si, da kje za kakim plotom gladu umre, ali da kje vtone. Kaj so mu pustili? Ničesar drugega, nego spomin na to, kar je bilo, ter spoznanje lastne bede. In to je muka, hujša nad vse druge! . . . Morda je sedel tam kje pri cerkvi, ali ob cesti, in Zbišek je šel mimo njega, vendor ga ni spoznal. Močče, da je celo čul Zbiškov glas, pa mu ni mogel ničesar reči. Oh, solze mi branijo dalje goroviti! Bog je storil čudež, da ste ga srečali, in radi tega si mislim da on stori več nego to, za kar ga prosijo moja nevredna usta."

"A kaj vam je še rekel Zbišek? Kam je odšel?" vpraša Matija.

"Rekel mi je: 'Vem, da je bila Danuška v Ščitnem, toda oni so jo odpeljali ali umorili. To je storil stari de Loeve, in tako mi pomagaj Bog, da si nočem poprej oddahniti, dokler ga ne najdem.'"

"To vam je rekel?" Ej, gotovo je odšel h komurjem na vzhodu, toda ondi je sedaj vojna."

"Vedel je, da je ondi vojna, in radi tega se je napotil h knezu Vitoldu. Rekel je, da ž njegovo pomočjo poprej doseže kaj od Križarjev, nego s pomočjo samega kralja."

"H knezu Vitoldu!" zakliče Matija ter vstane. Na to se obrne k Jagnjenki in reče:

"Ali sedaj vidiš, kaj je pamet? Mar nisem že sam rekel tega? Napovedal sem že poprej, da se napotimo še h knezu Vitoldu."

"Zbišek se je nadejal," spregovori duhovnik Caleb, "da Vitold krene v Prusijo ter bo ondi jemal pruske gradove."

"Ako mu bo le dopuščal čas, gotovo on to storii" odvrne Matija. "Nu, hvala Bogu, sedaj vsaj vemo, kje naj iščemo Zblška."

"Ali mi moramo takoj odbriniti na pot!" reče Jagnjenka.

"Moži!" jež zakliče Matija. "Otrokom se ne spodobi, da bi nam svetovali."

Po teh besedah jo je pogledal tako pomenljivo, kakor bi jo hotel opomniti, da ona hoče, da se jo ima za mladeniča, in ko je nekoliko pomislila, je umolknila.

Matija je premišljeval nekaj časa, potem pa je rekel:

"Sedaj gotovo najdemo Zbiška, kajti on se nahaja brez dvoma pri knezu Vitoldu, vsekakor pa bi morali še izvedeti, ali je namenjen iskatki še kaj drugega, po svetu, nego one tri križarske šapelite, katere je obljudil."

"Ali kako hočete ti izvedeti?" vpraša duhovnik Caleb.

"Ako bi vedel, da se je oni ščitenski duhovnik že vrnil z zborovanja, bi hotel goroviti z njim," odvrne Matija. "Imam pismo od Lichtensteina ter morem varno odpotovati v Ščitno."

"To ni bilo nikako zborovanje, marveč navadni shod," odvrne duhovnik Caleb, "torej se je oni duhovnik gotovo že davno vrnil."

"To je dobro. Vse drugo pa prepustite moji glavi. Vzamem s seboj Glavača in dva hlapca s potrebnimi bojnimi konji za vse slučaje ter odrinem."

In potem k Zbišku?" vpraša Jagnjenka.

"Da, potem k Zbišku, toda ti ostaneš med tem tukaj in počakaš, dokler se ne vrnem iz Ščitnega. Mislim, da se ne zamudim dalje, nego dva ali tri dni. Jaz imam trde kosti in se ne vstrašim nikakega napora. Pred vsem drugim pa vas, oče Caleb, lepo prosim, da mi daste pismo, ker med duhovniki vlada veliko zaupanje."

"Ljudje dobro govore o ondotnem duhovniku," reče Caleb. "Ako kdo kaj ve, ve on."

AVE MARIA

Katoliški list za Slovence v Ameriki.

Izhaja vsako drugo soboto.

Izdajajo ga oo. frančiškani. Zatoraj se prav toplo priporočamo rojakom, da se naročajo na let. brez katerega bi ne smela biti nobena katoliška hiša in družina v Ameriki. Cenitu za 1 leto \$2.00 za pol leta \$1.00, za leta \$0.50. Naroča se pri;

AVE MARIA, PUBL. CO.,

1852 WEST 22 PL.

In zvečer je napisal duhovnik pismo, a naslednjega dne, predno je izšlo solnce, že starega Matijca ni bilo več v Spihovem.

XII.

Jurand se je prebudil v navzočnosti duhovnika Kaleba iz spanja. Pozabivši v snu, kaj se je z njim zgodilo in ne vede, kje je, je začel tipati z roko po zidu, ob katerem je stala postelja. A duhovnik Caleb ga objame, ter mu lame govoriti z jokom:

"To sem jaz, Caleb! Sedaj si v Spihovem! Brat Jurand! Bog te sluša . . . toda sedaj si med svojimi, Dobri ljudje so te pripeljali sem. Brat, Jurand! Brat!"

Pritisne ga na prsi ter mu lame poljubovati čelo, njegovi očesni jamici in potem ga zopet stiska k sebi. Jurand je bil iz početka ves omamljen ter ni niti vedel, kaj se godi z njim. Končno si je pogladil zlevico po glavi in po čelu, kakor bi hotel razprtiti težke oblake snu in osupnenja.

"Ali me čuješ? Ali me razumeš?" ga vpraša duhovnik Caleb.

Jurand pokima z glavo, češ, da ga čuje, na to pa lame znovič tipati po steni, dokler ne najdesrebrnega križa, katerega je bil odvzel nekemu nemškemu vitezu. Sname ga s stene, pritisne si ga na ustnice, na to ga ponudi očetu Caleb.

Caleb pa reče:

"Bazumem te, brat. On ti še ostane, in kakor te je bil otel pozemskih sužnosti, tako ti more vrniti vse, kar si zgubil."

Jurand pokaže z roko kvišku v znamenje, da mu bo vse tam gori vrreno, a praze očesni jamici se mu zopet zalijeta s solzami in neizmerna bolest se mu pojavi na izmučenem licu.

Duhovnik Caleb, gledaje vso to bolest, si domisli, da Danuška ne živi več, torej polekne poleg postelje in spregovori:

"Bog jej daj večni mir in večna lalu naj je sveti, naj počiva v miru! Amen!"

Na to se slepi Jurand dvigne in sede na posteljo; odmajal je z glavo ter mahal z roko, kakor bi hotel zanikati in zadržati duhovnika, toda nista se mogla sporazumeti, kajti v tem hipu je vstopil Tolim in za njim dokaj ljudi: prejšnji in sedanj splohovski kmetje, lovci in ribiči, kajti novica o gospodarjevi vrnitvi se je že razširila po vsem Spihovu. Vsi po vrsti so mu jeli objemati kolena, poljubovat mu roke in mnogi so se pri tem glasno jokali, zrci počabiljenca, ki ni bil nekdanemu groznomu Jurandu niti trohic podoben. Nekateri, zlasti oni, ki so navadno hodili z njim na bojne pohode, je prevzela pri pogledu nanj huda jeza. Lica so jim bila bleda ter so kazala notranjo razburjenost. Čez nekaj časa so se jeli ljudje zbirati ter šepetati potihoma med seboj, pehati se z lakti, dokler končno ni stopil naprej neki človek izmed grajske posadke ter ob enem kovaču, Suhar. Pristolil je k Jurandu, objel mu noge in mu rekel:

"Brž, ko so vas, gospodar, pripeljali v Spihov, hoteli smo

mi udariti na Ščito, toda oni vitez, ki vas je pripeljal, je to zbranil. Torej nam to dovolite sedaj vi, kajti to ne more ostati brez osvete. Naj bo tako, kakor je bilo drugegakrat. Niso odšli brez kazni, kadar so nam delali krivico, in tako tudi sedaj ne uidejo. Mi smo šli nad njе podvajši vodstvom, a sedaj pa pojedemo pod Tolimom, ali pa tudi brez njega. Mi moramo vzeti

Sčitno ter preleti njihovo pasjo kri . . . tako nam Bog po-

maga!"

"Tako nam Bog pomagaj!" ponovi nekoliko glasov.

"Na Ščitno!"

"Krv nam je treba!"

Ín vnetljivih mazurskih src se polasti plamen. Oči so

se jim lesketale, lašje naježili in tufatam se začuje skripanje z zobmi. Toda čez trenutek se vsi pomarijo ter vpro svoje oči v Juranda.

Jurand za trenutek zarudi lice, kakor bi se bila v njem zbulida nekdanja strogošč in želja po boju. Na to pa se je dvignil ter jel znovič tipati po steni. Ljudje so si domisli, da išče meč, toda v tem hipu se njegova roka dotakne križa, katerega je bil obesil duhovnik Caleb na prejšnje mesto.

Jurand ga sname drugič z zida, in lice mu obledi; na to se obrne k ljudem ter dvigne kvišku svoji prazni očesni jamici in stegne roko s križem.

Vsi so molčali. Zunaj se je že temnilo. Skozi odprto okno

se je čulo gostoljenje tiči, ki so se vselede po grmovju in drevju

k počitku. Poslednji žarki zapadajočega sonca so padali na povzdignjen križ in na bele Jurandove lase.

Kovač Suhar pogleda Juranda, na to se ozre po tovarših

enkrat, dvakrat, končno se prekriža ter odide iz sobe. Za njim

NAZNANILO

Rojakom v Milwaukee in West Allis, načnajanjam, da bode v soboto in nedeljo Mr. A. F. Kozlechar, zopet na svojem domu na West Allis, ter bodo posiljal denar v staro domovino. Torej rojak, kateri želite poslati denar svojem v staro domovino, obrnite se na našega zastopnika, kajti naša družba pošči denar v staro domovino najceneje najhitreje in najvarnejše.

Rojakom, našega zastopnika Mr. A. F. Kozlechar-ja najtopljejte priporočamo.

"Edinstv Publ. Co."

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar
Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi
— prave kranjske klobase —

doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

odidejo potihoma tudi drugi in šele na dvorišču jamejo šepetati:

"Nu, kaj je?"

"Pojdemo ali ne pojdemo?"

"On ni dovolil tega."

"On prepusta maševanje Bogu. Videti je, da se je v njem spremenila vsa duša."

In tako je bilo tudi v resnici.

V sobi pri Jurandu so ostali le duhovnik Caleb, stari Tolim, Jagnjenka in Stjehovna, kateri sta tudi prišli pogledati, kaj se godi, ko sta zagledala mnogo oboroženih ljudi iti čez dvorišče.

Jagnjenka, dokaj drznejša in samozavestnejša od svoje tovarišice, je pristopila k Jurandu.

"Bog vam pomagaj, vitežki Jurand!" je rekla. "To smo mi, ki smo vas pripeljali iz Prusije."

Njemu se na odmev njenega nežnega glasu zjasni lice. Očividno je bilo, da se je povsem dobro spomnil vsega, kar se je

pripelilo na ščitenski cesti, in jel jo je zahvaljevati, kimaje z glavo ter polagaje roko na srce. Ona pa mu lame pripovedovati,

kako so ga srečali in kako ga je spoznal Čeh Glavač, ki je Zbiškovoroženec, in kako so ga končno pripeljali v Spihov. Podvedala mu je tudi o sebi, da nosi ob enem s svojim tovarišem meč, čelado in ščit za vitezem Matijcem iz Bogdanca, Zbiškovim stricem, ki je odšel iz Bogdanca iskat svojega sinovca, a sedaj pa je odšel v Ščitno ter se namerava čez dva ali tri dni vrnil v Spihov.

Pri spominu na Ščitno se Jurand ni tako močno razčilil, nego poprej na cesti, vsekakor pa se je velik nemir pojavil na njegovem licu. Jagnjenka ga lame zagotavlja, da je Matija takisto zvit kkor hraber in da se ne da tako kmlju vjeti. Vrhу teg pa ima

tu pismo od Lichtensteina, s katerim more povsod varno potovati. Te besede so znatno pomirile Juranda; bilo je videti, da bi jo bil rad marsikaj vprašal, ker pa ni mogel, je neizmerno mnogo trpel. Bistrovidna deklica je to zapazila in rekla:

"Ako se bova pogosteje razgovarjala, se bova lože razumela."

Nato se Jurand nasmegne, stegne roko ter jo položi na njeno glavo, in jo drži tako nekaj časa, kakor bi jo blagoslovil. Vrhу teg pa ima

tu pismo od Lichtensteina, s katerim more povsod varno potovati. Te besede so znatno pomirile Juranda; bilo je videti, da bi jo bil rad marsikaj vprašal, ker pa ni mogel, je neizmerno mnogo trpel. Bistrovidna deklica je to zapazila in rekla:

"Ako se bova pogosteje razgovarjala, se bova lože razumela."

(Dalje prihodnjič.)

Dr. J. V. Zupnik

ZOBODRAVNIK

6127 St. Clair Avenue

nad Grdinovo prodajalno.

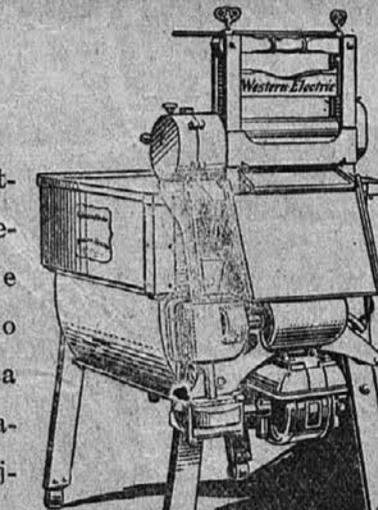
Najbolše mogoče zobodražniško

delo za zmerne cene.

Kot plačilo se vzame tudi "Liberty

Nekoliko dolarjev

v predplačilo,

pa vam prinese v hišo to izvrstno stvar. S tem si prihranite denar in čas. To ni nikako razkošje terega prihranite v delu, lahko porabite, da si nabavite ta ampak je potreba. Denar kaštroj. Mi damo na lahka in majhna odplačila.

Delamo tudi vse električne potrebščine po hišah in tovarnah.